

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării



Departamentul Ingineria Software și Automatică

# **Plan investițional**

Disciplina: Fundamentele Economice ale Ramurii

Efectuat de:

st. gr. TI-206

Cătălin Pleșu

Verificat de:

conf. univer. dr. în economie

Grunzu Tatiana

Chișinău 2021

## Cuprins

Introducere .....	3
Capitolul I: veniturile fundamentale si distribuirea lor in cadrul societății .....	4
1.1. Implicarea factorilor de producție in activitatea economica si recompensarea lor .....	4
1.2. Salariul ca venit fundamental principal.....	6
1.3. Profitul - venit bănesc din activitatea antreprenoriala.....	7
1.4. Renta.....	10
1.5. Dobânda.....	10
Capitolul II: Studiu individual .....	13
2.1. Studiu de caz.....	13
2.2. Principalele nevoi luate în considerare.....	13
2.3. Determinarea veniturilor .....	13
2.4. Determinarea cheltuielilor .....	14
2.5. Determinarea datoriilor .....	15
2.6. Restituirea datoriilor.....	15
2.7. Răspuns .....	17
Concluzii .....	18
Bibliografie .....	19

## Introducere

### **Economia este baza societății. - Morihei Eushiba**

#### Generalități

**Economia** este o știință socială ce studiază producția și desfacerea, comerțul și consumul de bunuri și servicii. Deoarece are ca obiect de studiu activitatea umană, economia este o știință socială. Deoarece relațiile studiate de economie au loc în viața de zi cu zi ea este o știință actuală.

**Microeconomia** constă din procesele, faptele, actele și comportamentele participanților individuali la activitatea economică (firme, gospodării familiale, bănci etc.). (industrie, agricultură, transport, unitățile administrativ-teritoriale).

**Macroeconomia** reprezintă procesele, faptele, actele și comportamentele economice referitoare la întreaga economie privită ca agregat sau ca sistem (economia națională a Republicii Moldova).

**Teoria economică** ca știință și obiectul ei de studiu au evoluat începând din Antichitate și până în zilele noastre. Este un rezumat al evoluției gândirii economice despre modalitatea rezolvării eficiente a principalelor probleme economice: Ce? Cum? Pentru cine de produs?

Teoria economică studiază: relațiile economice și comportamentul individului în procesul de utilizare a resurselor limitate; categoriile și legile economice, care funcționează în societate; modelele și sistemele economice care funcționează în economia contemporană.

#### Scopul

**Estimarea cheltuielilor în perioada de studenție, calcularea datoriilor și elaborarea unei metode de a restitui această datorie.**

#### Obiective

- Cercetarea veniturilor fundamentale.
- Stabilirea costurilor de întreținere a unui student;
- Recomandări în gestionarea eficientă a banilor în perioadei de studenție;
- Calcularea perioadei de rambursare a consumului de finanțe;

## Capitolul I: veniturile fundamentale si distribuirea lor in cadrul societății

### 1.1. Implicarea factorilor de producție in activitatea economica si recompensarea lor

Una din cele mai disputate probleme în cadrul teoriei economice este problema veniturilor și a distribuirii lor în cadrul societății. S-a conturat părerea că dacă producția poate fi explicată prin factori de raționalitate, repartitia nu s-ar supune acelorași reguli stricte. Totuși, împărțirea veniturilor evocă un sentiment de justiție, iar problema constă în a ști dacă repartitia este echitabilă sau arbitrară. Pornind de la faptul că producția este rezultatul combinării factorilor de producție, pare normal ca fiecare factor să primească o parte din veniturile create, deoarece altfel dispare motivația economică a participării factorilor la activitățile necesare societății. Implicarea factorilor în activități economice atrage necesitatea recompensării lor, rezultând următoarele venituri:

Din procesul de producție:

- **salariul** pentru factorul muncă;
- **renta** (de obicei) pentru pământ;
- **profitul** (pentru capitalul tehnic, valorificat prin abilitatea întreprinzătorului);

Din participarea indirectă la producție:

- **dobânda** pentru capitalul împrumutat.

Salariul, profitul, dobânda și renta sunt forme concrete ale venitului în economia de piață. Între mărimea lor, relația este invers proporțională.

Legătura obiectivă între factorii de producție și rezultatele obținute formează conținutul unei legi tehnica-economice cunoscută sub numele funcție de producție.

Acest proces face legătura între două piețe:

- a. piața factorilor de producție (intrărilor)
- b. piața rezultatelor (ieșirilor)

Consecința este că oricare posesor de factori de producție pretinde din rezultate un venit corespunzător contribuției sale.

Partea fiecărui factor nu este neapărat direct proporțională cu aportul factorului respectiv, dar nici nu se poate rupe de acest aspect. Împărțirea rezultatelor exprimă contradicția între posesorii factorilor de producție: cu cât își însușește unul mai mult, partea celorlalți scade.

Unul din momentele importante ale activității economice este distribuția sau repartitia produselor și a veniturilor realizate – ca moment intermediar între producție și consum. Repartitia în sens larg cuprinde atât activitățile prin care bunurile și serviciile sunt dirijate, orientate spre domenii pentru care au fost produse, cât și modalitățile prin care veniturile rezultate ajung la participanții la viața economică și la ceilalți membri ai societății). Bunurile și serviciile în principiu – după cum se știe – au două destinații: una productivă (mașinile, utilajele, agregatele, mijloacele de transport, materiile prime, materialele, utilajele, agregatele., ca și serviciile pentru întreținerea, repararea, modernizarea elementelor decapita fix) iar celelalte iau calea utilizării finale, pentru acoperirea trebuințelor de interes personal ale membrilor societății. În economia de piață bunurile și serviciile de interes personal – așa cum s-a văzut – ajung la consumatorul final prin intermediul pieței, prin cumpărare, cu ajutorul veniturilor obținute. Modul cum ajung aceste venituri la membrii societății (persoane fizice sau juridice – colectivități) face obiectul repartitiei veniturilor adică repartitiei în sens restrâns.

Repartitia veniturilor are loc în două faze:

- repartitia primară (distribuirea) se referă la veniturile directe, obținute de posesorii celor 3 factori fundamentali: munca, capitalul și natura, respectiv salariul, profitul (inclusiv dobânda) și renta;
- repartitia secundară are loc la nivel macroeconomic și se efectuează prin intermediul piețelor și al bugetului.

Datorită importanței lor, problemele formării, naturii și dinamicii veniturilor, câși a modului cum sunt repartizate, acestea au preocupat de economiști, chiar înainte de apariția științei economice (mercantiliști, fiziocrați). Principala teorie care s-a afirmat cu privire la repartitia primară (distribuirea) a fost cea a lui J. B. Sa – teoria celor trei factori de producție – conform căreia fiecărui factor fundamental îi corespunde un venit pentru serviciile aduse (factorului muncă îi revine salariul, capitalului – profitul iar factorului natural – renta). Formarea veniturilor

fundamentale, mărimea lor în diferite perioade de timp și în diferite tari, ca și dinamica acestora decurg în primul rând, din mecanismele specifice ale pieței factorilor de producție: iar în al doilea rând, ele se află sub incidența confruntărilor dintre participanții la activitatea economică: salariați, proprietari de capital, întreprinzători, manageri, bancheri, proprietari funciari. În acest capitol vor fi tratate veniturile fundamentale, pornindu-se de la factorii de producție contemporani și de la modul specific de folosire a acestora în condițiile economiei de piață concurențiale. În asemenea condiții fiecărui factor de producție îi revine, prin mecanismul repartiției primare sau funcționale a rezultatelor obținute, un anumit venit fundamental. Astfel, factorul muncă este recompensat cu salariul, întreprinderea, respectiv întreprinzătorul ca factor contemporan de producție primește profitul, capitalul propriu și/sau împrumutat este recompensat cu dobânda, iar factorul natură (pământ) îi revine renta. În continuare, în subcapitole distincte, se va analiza fiecare venit fundamental, punându-se accent pe natura specifică a acestuia, pe modul în care se formează și se încasează, ca și pe factorii care îi influențează mărimea și dinamica.

## 1.2. Salariul ca venit fundamental principal

Salariul a fost abordat și analizat de corifeii științei economice încă de la apariția acesteia. În funcție de perioada istorică în care aceștia au trăit și au creat, de orientarea doctrinar-ideologică a fiecăruia dintre ei, au fost formulate puncte de vedere diferite cu privire la conținutul noțiunii de salariu, așa cum se va putea constata din concepțiile câtorva mari economiști. Adam Smith este primul clasic al științei economice care face o distincție calitativă între salariu celelalte venituri fundamentale, subliniind că acesta este singurul venit obținut de proprietarului însuși al factorului de producție – muncă.

După A. Smith, salariul reprezintă plata muncii, pe care purtătorul ei o vinde altei persoane și a cărei mări mese determină în funcție de minimul necesar subzistenței muncitorului și familiei sale. Autorul „Avuției Națiunilor” a analizat comparativ salariul nominal și salariul real, punând în evidență factorii care influențează mărimea și dinamica salariului real.

David Ricardo consideră că munca, asemenea oricărei alte mărfi, se cumpără și se vinde, având un preț natural și un preț curent. Prețul natural al muncii este reprezentat de prețul care-i permite lucrătorului să trăiască, acesta fiind determinat de prețul hranei și al celorlalte bunuri strict

necesare. Prețul curent al muncii este prețul care se plătește efectiv, ținând cont de raportul dintre cererea și oferta de muncă. Ricardo afirmă că „munca este scumpă când oferta este mică, și ieftină când oferta este mare”.

Karl Marx afirmă că salariul este prețul forței de muncă și nu prețul muncii.

Valoarea creată de munca salariaților este mai mare decât salariul primit, diferența fiind însoțită de capitaliști sub formă de plusvaloare. Neoclasicii economiei politice (Walla, Părete, Marshall) au explicat salariul raportându-se la teoria productivității marginale. În acest fel, ei au deplasat fundamentarea conținutului salariului de la costul muncii la utilitatea marginală a acesteia.

Virgil Madgearu analizează salariul ca venit concret – istoric. „Salariul nu există din toate timpurile – postulează economistul român. Acesta apare treptat numai cu apariția în societate a unor oameni lipsiți de unelte de producție și care posedă numai forța muncii lor ca izvor de existență. În orânduirea capitalistă, salariul este cea mai însemnată formă de venit”.

Salariul este venitul încasat de persoana care muncește, care-și folosește cunoștințele, abilitățile și împreună cu ceilalți factori de producție realizează bunuri și servicii. Din acest punct de vedere, salariul reprezintă venitul însoțit pentru munca închiriată și utilizată pe bază de contract. Acest venit recompensează factorul de producție muncă închiriată de un întreprinzător sau de orice alt agent economic, condiția fiind folosirea acesteia pe bază contractuală. Pentru persoanele care participă la producerea de bunuri și servicii salariul este privit ca un venit obținut pentru munca depusă, acesta apare ca salariu – venit.

Pentru utilizatorul de muncă angajată în orice activitate economică salariul devine un cost încorporat în costul total de producție. Prin corelarea celor două unghiuri de abordare a respectivului venit fundamental, au fost conturate cel puțin următoarele noțiuni și indicatori: Salariul nominal reprezintă suma încasată de salariați pentru munca prestată. Salariul real reprezintă cantitatea de bunuri și servicii ce se poate cumpăra cu salariul nominal.

### 1.3. Profitul - venit bănesc din activitatea antreprenorială

În **sens larg**, prin profit se înțelege un venit bănesc realizat dintr-o activitate lucrativă desfășurată de agenți economici.

În **sens restrâns**, profitul reprezintă un venit bănesc destinat recompensării posesorilor de capital pentru folosirea acestuia ca factor de producție efectiv, activ.

Altfel spus, profitul este un excedent de venit peste costul de producție, obținut de unitățile economice.

Prin acțiuni și măsuri economice, acțiuni sau manageriale, firmele realizează venituri pe care și le însușesc sub formă de profit legitim.

Uneori, întreprinzătorii obțin profit nelegitim, necuvenit obținut prin:

- mărirea nejustificată a prețurilor de vânzare, în condițiile unui anumit tip de concurență imperfectă;
- însușirea unor venituri fără efort propriu, generate de anumite dezechilibre economica-financiare cum ar fi inflația;
- diminuarea cheltuielilor pentru protecția, conservarea sau ameliorarea mediului ambiant;
- evaziunea fiscală etc.

Profitul se diferențiază de celelalte forme de venit obținute în economia de piață prin anumite caracteristici:

1. Profitul este un venit nesigur, adică nu se poate cunoaște cu anticipație dacă întreprinzătorul va obține sau nu profit și cât de mare va fi acesta.
2. Mărirea profitului are o evoluție fluctuantă, aceasta însemnând că în perioadele de boom economic întreprinzătorul să obțină profituri ridicate, iar în perioadele de recesiune economică să realizeze profituri reduse.
3. Este posibil ca în anumite perioade întreprinzătorul să înregistreze pierderi dintr-o afacere, pierdere care afectează capitalul social al întreprinderii;
4. Profitul nu are o bază contractuală, are un caracter aleatoriu, spre deosebire de salariu, dobândă sau rentă, a căror mărime se stabilește anticipat, pe bază de negocieri finalizate prin încheiere de contracte.

Formele profitului

Profitul total (profitul contabil) provine din diferența dintre venitul obținut de firmă și costul de producție al acesteia.

Profitul total (profitul contabil) are două componente: profitul normal și supraprofit sau profitul economic.



Profitul normal exprimă mărimea minimă a profitului care trebuie obținută de o firmă pentru a se asigura funcționarea acesteia în continuare.

Supraprofitul reprezintă un excedent față de profitul normal, venitul ce depășește costul total de oportunitate; caracterizează acele firme care au rate de profit ce depășesc minimumul necesar pentru continuarea activității și a rămâne într-o anumită ramură economică

În afara profitului normal și a profitului economic, firmele în activitatea practică pot obține și alte categorii de profit:

- profit de monopol, cunoscut și ca supraprofit de monopol care este obținut de întreprinderile ce dețin monopolul pe piața unui produs și pot să realizeze manipulări ale prețului;
- profitul neașteptat care apare ca un câștig nesperat datorită conjuncturii favorabile ale vieții economice și politice.

După formare, profitul este distribuit corespunzător reglementărilor legale din fiecare țară. Firma care obține profit poate dispune de el numai după plata impozitului, adică doar de profitul net

Funcțiile profitului

1. profitul motivează întreprinderea în desfășurarea activității sale. Profitul stimulează inițiativa economică a proprietarilor și întreprinderilor, determină acceptarea riscurilor și prin aceasta constituie recompensa minimă ce îl determină să sporească producția de bunuri.
2. profitul îndeplinește o funcție de creștere economică, stă la baza dezvoltării întreprinderilor, la apariția altora, reprezintă sursa principală a acumulărilor;
3. profitul îndeplinește și o funcție de control asupra activității firmelor. Prin nivelul și dinamica sa, profitul se constituie într-un barometru al calității activității desfășurate de agenții economici. Cu cât profitul este mai mare, cu atât se verifică în practică calitățile manageriale, abilitatea agentului economic.
4. profitul îndeplinește și o importantă funcție socială, deoarece pe seama sa se finanțează o serie de acțiuni social-culturale.

## 1.4. Renta

Renta este plata pentru utilizarea terenului. Oferta de teren este unică - este considerată, în general, ca fiind fixă. Oamenii pot curăța terenul, pot scurge mlaștinile și îl pot fertiliza, dar este dificil să schimbi oferta totală de pământ cu efort uman.

Unele bucăți de teren au o calitate atât de scăzută încât nu merită să le folosești (de exemplu, deșerturi îndepărtate). Orice teren de la limita dintre utilizare și neutilizare se numește teren marginal. Nu câștigă nici o chirie, deoarece dacă ar fi percepută chiria, nimeni nu o va folosi. Chiria pe orice bucată de teren va fi egală cu diferența dintre costul producției pe acel teren și costul producției pe terenul marginal. Dacă populația crește, cererea de teren crește și va plăti acum pentru a folosi unele terenuri a căror utilizare anterioară era neprofitabilă. De exemplu, terenurile care nu au putut fi cedate în vest sunt acum destul de valoroase. Și oamenii vor începe o utilizare mai intensivă a terenului deja utilizat. De exemplu, construiți apartamente înalte, în loc de case unifamiliale. Terenul care este marginal după schimbare trebuie să fie inferior terenului care a fost marginal anterior schimbării. Astfel, chiriile cresc cu diferența dintre costurile de producție pe terenurile marginale vechi și noi.

## 1.5. Dobânda

Dobânda – venit fundamental actual

Dobânda este un venit care are o importanță deosebită în economia contemporană. Banii de care dispun agenții economici sunt de cele mai multe ori păstrați pe anumite perioade în conturi bancare. Venitul obținut pentru depozitarea sumelor deținute în conturi poartă numele de dobândă. În situațiile în care nu există o cantitate suficientă de monedă, se poate apela la obținerea de credite și astfel venitul plătit pentru utilizarea acestora se numește tot dobândă.

În unele teorii clasice dobânda este adesea confundată cu profitul. De fapt, aceasta este o formă a profitului primită de persoana care a împrumutat pentru o anumită perioadă altei persoane.

Posesorul sumelor de bani primește acest venit (dobânda) drept recompensă pentru economisire, dar și pentru faptul că nu utilizează capitalul deținut acordând acest drept altei persoane.

În prezent dobânda poate să fie definită în sens restrâns și în sens larg.

În sens restrâns, dobânda reprezintă venitul ce revine proprietarului capitalului împrumutat pentru cedarea dreptului de folosință a sumei respective pe o perioadă determinată de timp și pentru riscul asumat.

În sens larg, dobânda reprezintă venitul obținut de proprietarul oricărui capital utilizat într-o activitate economică cu un risc normal. Astăzi doar acest concept este operațional.

Fie că privim dobânda în sens larg sau în sens restrâns, mărimea și dinamica acesteia sunt exprimate cu următorii indicatori:

- masa dobânzii sau suma absolută a acesteia (D);
- rata dobânzii sau valoarea relativă (d).

Masa dobânzii reprezintă suma primită anual exprimată în procente pentru capitalul împrumutat.

Există două moduri prin care calculăm dobânzii:

- dobânda simplă care reprezintă suma primită în fiecare an pentru capitalul împrumutat, fără a capitaliza dobânda.
- dobânda compusă care reprezintă suma primită după un anumit număr de ani, dar în această situație capitalizând dobânda.

Rata dobânzii reprezintă raportul exprimat în procente dintre masa dobânzii și capitalul utilizat în condiții normale.

Rata dobânzii se poate calcula în mai multe moduri: rata nominală a dobânzii, care reprezintă venitul adus într-un an de o unitate monetară investită; rata reală a dobânzii, care reprezintă rata nominală a dobânzii corectată cu rata inflației. De asemenea, putem să calculăm: rata brută a dobânzii sau rata netă a dobânzii, iar în funcție de timp: rata dobânzii pe termen scurt, pe termen mediu sau pe termen lung.

Rata dobânzii este influențată de cererea și de oferta de credit. Astfel, în situația în care dobânda este mare cererea de credit scade deoarece în aceste condiții pentru cel care s-a împrumutat dobânda este suma pe care trebuie să o restituie alături de credit. Dacă dobânda este mare, atunci oferte de credit crește, deoarece cel care împrumută sumele deținute, va încasa la scadență alături de sumele creditate și dobânda aferentă. În perioada în care dobânda este mică situațiile sunt invers, adică cererea de credit crește, iar oferta de credit se reduce.

Alături de oferta și de cererea de credit mai sunt și alți factori care influențează rata dobânzii.

Pe termen lung, scăderea ratei dobânzii este influențată de:

- ✓ dezvoltarea generală a economiilor;

- ✓ scăderea relativă a productivității capitalului;
- ✓ politici antiinflaționiste stabilite de guvern;
- ✓ creșterea autofinanțării întreprinderilor.

Pe termen lung, creșterea ratei dobânzii este determinată de:

- ✓ creșterea costurilor serviciilor, inclusiv cele bancare;
- ✓ emigrarea capitalurilor flotante și speculative;
- ✓ creșterea înclinației spre investiții

apariția războaielor sau a altor evenimente majore.

## Capitolul II: Studiu individual

### 2.1. Studiu de caz

Pleșu Cătălin, student în ciclul I la FIM a UTM specialitatea TI pe perioada 2020 – 2024. Neangajat, singura sursă de venit o constituie bursa. De determinat cheltuielile în perioada de studii și perioada de restituire a datoriilor.

### 2.2. Principalele nevoi luate în considerare

- Alimentație
- Transport
- Internet
- Îmbrăcăminte
- Locuință
- Produse de igienă
- Distracții
- Alte cheltuieli

### 2.3. Determinarea veniturilor

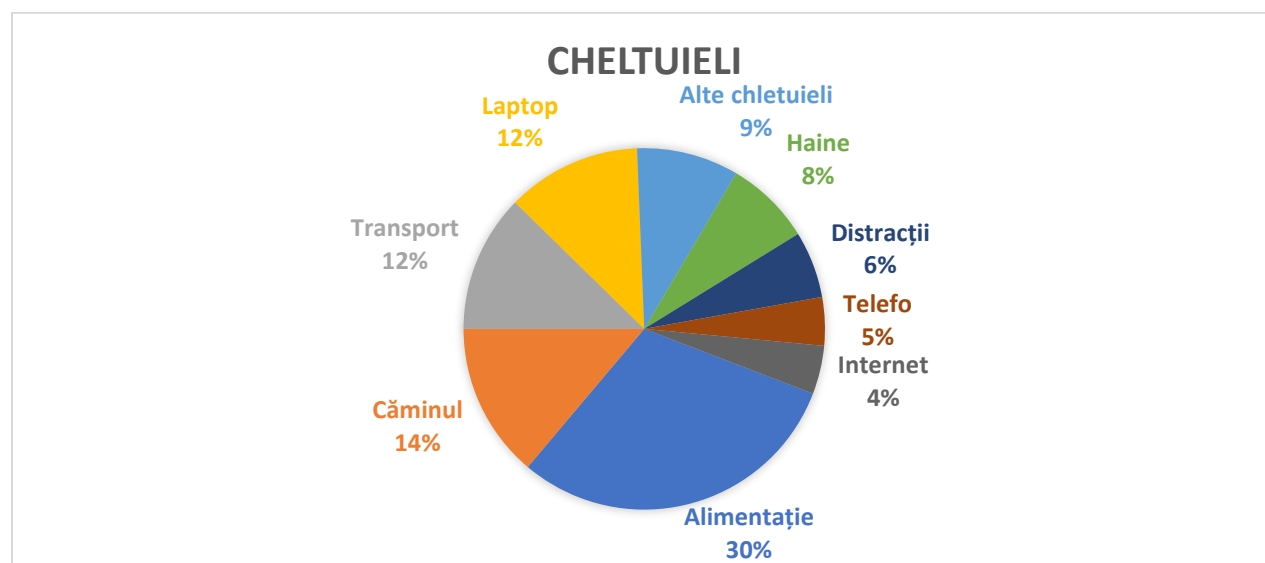
Venituri	Lună (lei)	An (lei)	Total (lei)
Bursă (lei)	717.74	6459.66	25838.64

La moment neangajat, bursa singura sursă de venit, estimările au fost efectuate cu aceste elemente luate ca, constante.

## 2.4. Determinarea cheltuielilor

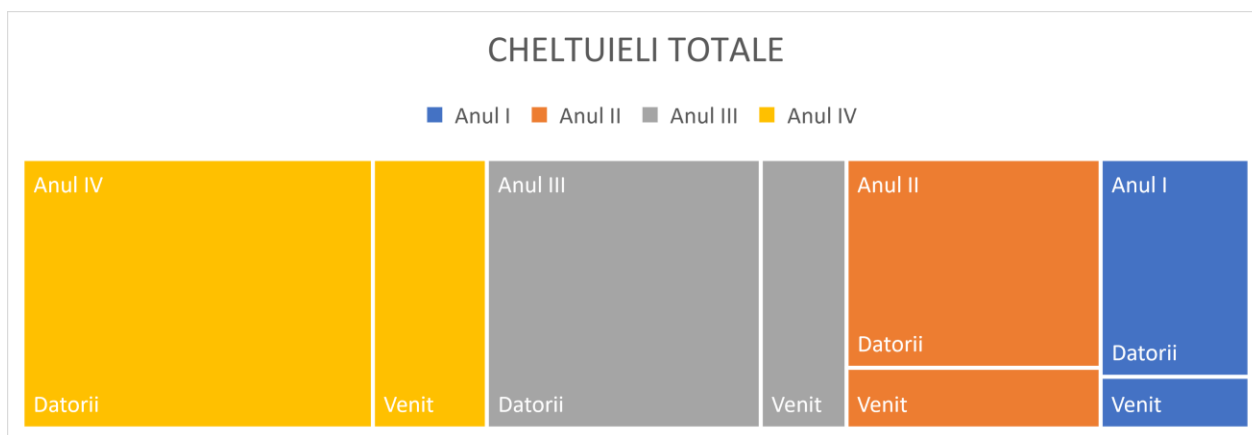
Domeniul	Lunar (lei)	Anul I (lei)	An cu regim normal de învățământ (lei)	4 ani (lei)
Alimentație (lei)	1000	4500	9000	31500
Căminul (lei)	400	3600	3600	14400
Transport (lei)	400	2000	3600	12800
Internet (lei)	125	1125	1125	4500
Alte cheltuieli (lei)	300	2700	2700	10800
Distracții (lei)	200	800	1800	6200
Haine (lei)		2000	2000	8000
Laptop ( Thinkpad E595 )		12500		12500
Telefon ( Xiaomi note 9s )		4500		4500
<b>Total (lei)</b>	<b>2425</b>	<b>33725</b>	<b>23825</b>	<b>105200</b>

Pentru anul I cheltuielile au fost micșorate pentru domeniile în care s-a cheltuit mai puțin decât ar fi fost posibil în cazul învățământului fizic.



După cum se vede ce-a mai mare parte a cheltuielilor o constituie alimentația. Căminul fiind o constantă sau cel puțin o variabilă care nu depinde de student. Laptopul și telefonul bunuri procurate o singură dată. Internetul este o necesitate, în special la TI sau învățământ online. Cheltuielile pe transport pot fi economisite fiind că studentul dat se deplasează acasă aproape în fiecare săptămână; de asemenea se poate de economisit pe haine, distracții și alte cheltuieli.

## 2.5. Determinarea datoriilor



Dacă nu vor apărea cheltuieli neprevăzute la finele anului IV cheltuielile vor constitui 105200 MDL dintre care 25838 MDL sunt din bursă în cazul în care studentul a primit 4 ani iar 79361 MDL sunt datorii care trebuie restituite.

## 2.6. Restituirea datoriilor

După ce am calculat datoria următorul pas este să stabilesc cât timp va dura să restitui cheltuielile făcute. Metoda restituirii datoriei este evidentă – angajarea în câmpul muncii sau prestarea serviciilor în domeniul IT. O primă dificultate în efectuarea acestor calcule a fost determinarea salariului mediu fiind că majoritatea surselor dădeau răspunsuri diverse, pe lângă asta există posibilitatea de a lucra și în alte țări care au prețuri de trai și salarii diferite.

**Restituirea datoriilor a fost calculată pentru două cazuri:**

- În cazul angajării în câmpul muncii consider un salariu minim net de 12000MDL.

În acest caz trebuie să decid în ce mod se divizează salariul între cheltuieli personale și restituirea datoriilor. Considerând că, cheltuielile lunare au fost în jur de 2500MDL, însă locul de trai nu va mai fi căminul. Deci locul de trai va fi chiria care ar fi recomandat să nu depășească 4000 MDL. Se alocă 1500 MDL pentru cheltuieli neprevăzute.

Deci:

$$12000 - 2500 - 4000 - 1500 = 4000 - \text{MDL restituiți pe lună}$$

$$79361 / 4000 = 20 - \text{luni sau 1 an și 8 luni pentru a restitui suma dată.}$$

- A doua soluție ar fi să prestez servicii de freelancer în cazul dat spre exemplu cu un salariu sub medie de 10 € / h .

Împărțind salariul de 12000 la 21 zile lucrătoare și la 8 ore pe zi obținem 71MDL / oră în salariu net.

10 € sunt 213MDL, exact de 3 ori mai mult decât 71MDL / oră. Deci optând pentru această opțiune suma poate fi restituită de 3 ori mai rapid sau cu efort depus de 3 ori mai puțin..

Considerând că Cătălin stă cu părinții sau încă este student și nu are nevoie de chirie, cheltuielile lunare rămân 2500 MDL, considerând că va lucra cel puțin 21 de zile pe lună și cel puțin 4 ore pe zi.

$$213 * 21 * 4 = 17892 - \text{MDL} - \text{salariul brut}$$

- Determin venitul impozitabil

$$VI = VB - FAM - SP$$

unde:

VI - venitul impozabil; VB - venitul brut; FAM - fondul de asigurare medicală; SP - scutirea personală;

$$VI = 17892 - 805.14 - 2100 = 14986.86$$



- Determinăm impozitul pe venit aplicând cota unică de 12 %

$$IV = VI * 12\%$$

$$IV = 14986.86 * 0.12 = 1798$$

unde: IV – impozitul pe venit;

- Calcularea venitului net (VN):

$$VN = VB - IV - FAM$$

$$VN = 17892 - 1798 - 805 = 15289 - \text{venit net MDL}$$

Fiind că în acest caz nu este nevoie de achitat chiria, cheltuielile pe lună rămân 2500 MDL, și 1500 MDL pentru cheltuieli neașteptate..

$$15289 - 2500 - 1500 = 11289 - \text{MDL / lună restituiți}$$

$$79361 / 11289 = 7 - \text{luni} - \text{timp de restituire a datoriilor.}$$

## 2.7. Răspuns

Pe lângă posibilitatea A și B există o mulțime de alte posibilități, atitudinea și salariul cerut fiind variabila principală, diferența majoră între posibilitatea A și B este locul de trai – chiria poate consuma o parte mare a salariului de aceea pare mai optim începerea restituirii datoriilor încă din perioada studenției când studentul locuiește la cămin sau cu părinții.

Pentru cazul:

A – studentul poate restitui datoriile în 1 an și 8 luni;

B – studentul poate restitui datoriile în 7 luni.

În cazul în care nu apar cheltuieli neașteptate suma de 1500 MDL de asemenea poate fi restituită, timpul de restituire astfel micșorându-se.

## Concluzii

- În urma efectuării acestui plan investițional, analiza veniturile fundamentale. Și am decis că tipul de venit cu care îmi voi restitui datoriile este salariul, profitul fiind ceva mai dificil ( dar nu imposibil ) pentru cineva care nu are experiență în domeniu.
- Am constatat că studiile universitare necesită investiții majore, o mare parte din acestea fiind folosite pe alimentație cămin și transport lucruri pe care este greu de economisit .
- M-am convins că ar trebui să am un buget personal, nu este foarte clar pe ce cheltui banii iar acest lucru este o problemă, fiind că dacă cheltui mai mult decât îți sunt veniturile mereu vei fi în datorii indiferent de care sunt veniturile tale. Iar eu nu îmi doresc acest lucru. Cu ajutorul acestui buget personal ar fi mai ușor să mă orientez cât am cheltui și dacă ar fi cazul să economisesc mai mult.
- Am realizat cât de mari sunt cheltuielile pentru a finaliza ciclul I de studii superioare. Deși bursa pare o sursă de venit mică, dacă o voi avea pe toată perioada studenției aceasta va acoperi în jur de 25% din cheltuieli.
- În domeniul IT am posibilitatea de a returna datoriile într-o perioadă destul de scurtă, însă acest lucru îmi era destul de clar și atunci când am ales acest domeniu.
- Nu este neapărat să aștept până la finisarea universității ca să încep să restitui datoriile. Deși este necesar să am unele abilități pentru pe care nu sunt sigur că le am la moment.
- După efectuarea calculelor am ajuns la suma de 79361 de lei care trebuise restituită. Perioada în care estimez să restitui această datorie este de 1 an și 8 luni în cel mai nefavorabil caz și câteva luni în cel mai favorabil caz.

## **Bibliografie**

<https://www.ziprecruiter.com/Salaries/Freelance-Programmer-Salary>

[https://else.fcim.utm.md/pluginfile.php/66410/mod\\_resource/content/1/T5Personalul%20firmei.pdf](https://else.fcim.utm.md/pluginfile.php/66410/mod_resource/content/1/T5Personalul%20firmei.pdf)

<https://ro.wikipedia.org/wiki/Economie>

<http://www.citatepedia.ro/index.php?id=28>

<https://ro.scribd.com/doc/30687406/Teoria-Economica>

<https://ro.scribd.com/doc/31590511/Venituri-fundamentale>

[http://www.csun.edu/~lem50734/lecture\\_11.pdf](http://www.csun.edu/~lem50734/lecture_11.pdf)

<https://elth.ucv.ro/fisiere/probleme%20studentesti/Cursuri/Ivan%20Felicia/Curs%20Economie%20Generala.pdf>